

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Dette Lovforslag har været Gjenstand for en temmelig vidtløftig Bearbejdelse. Allerede ifjor var der udarbejdet en Lov, som blev omfendt til Betænkning til Provster og Amtmænd. Dette Udkast blev saa i Foraaret gjort til Gjenstand for en ny Bearbejdelse og paany udsendt til Betænkning. Men da jeg maatte ansee det for ønskeligt og saa at høre den anden Part, blev det udtrykkeligt paalagt Amtmændene at indhente Betænkning fra dygtige og indsigtsfulde Kirkeiere. Det var mig af Vigtighed at lære at kende deres Mening om dette Udkast. Dette opnaaedes ogsaa. Det har fremkaldt en livlig og interessant Opposition fra Kirkeierernes Side. Alle disse Betænkninger skulle blive det eventuelle Udvalg meddeelte. Efter at disse Betænkninger vare modtagne, blev Udkastet paany bearbejdet og væsentlig forandret, hvorved der toges Hensyn til de indkomne Betænkninger. Jeg tør ikke sige, at dette Lovudkast i det Hele glæder sig ved stor Sympathi hos Kirkeierne. Det er imidlertid naturligt, at de Kirkeiere, der have været ligegyldige med deres Kirker, maae føle sig ubehagelig berørte ved dets Bestemmelser, og de Kirkeiere — af hvilke der ikke gives saa — der have gjort betydelige Opoffrelser, for at holde deres Kirker i en smuk Tilstand, føle sig ubehagelig berørte, da det er ligesom en Mangel paa Paaskjønnelse deraf, naar man gjør de Bestemmelser skarper ligeoverfor dem, som de hidtil rigelig have opfyldt. Ikke desto mindre har jeg dog ikke troet at kunne lade det blive staaende ved den store Ubestemthed, hvori vi nu befinde os. Jeg anfaae det for rigtigt at faae dette Forhold ordnet, da det engang var optaget til Bearbejdelse, og jeg troede, at Uvillien mod Loven vilde tage sig og give Plads for blidere Følelser ved at see den endelige Skikkelse af Udkastets Bestemmelser.

En vigtig Indvending mod dette Lovforslag er gjort af den 3die Landstingsmand for Ste Arreds (S. Nielsen), nemlig den, at Ministeriet havde forbeholdt sig altfor stor Magt og Myndighed. Men i Forhold til den nuværende Tilstand er denne dog kun ringe. Nu staaer

Ministeriet aldeles over Synet, og det berører aldeles paa Ministeriet, hvorvidt det vil reflektere paa Synets Udsættelser, og der skeer hyppig meget gennemgribende Forandringer i dets Indstillinger. Hvad der er undergivet Administrationen, er imidlertid ingenlunde undergivet en despotisk Vilkaarlighed. Hos enhver, der har med Administrationen at gjøre, maa Meget jo altid beroe paa en hensigtsmæssig Anvendelse af Lovens Bestemmelse, og den ærede Rigsdagsmand tager vist ogsaa Hensyn til de concrete Omstændigheder, naar han f. Ex. anvender Lovens Bestemmelser om Forfømmelse af Skolegang o. s. v. Der maa være Administrationen forbeholdt et Skjøn, og er der ikke det, er der Ingen, der lider mere under, at der ikke kan skee Afvigelse fra Bestemmelserne, end netop Befolkningen. Hvad der her er forbeholdt Ministeriet, er paa ingen Maade Mere, end hvad nu er Tilfældet. Ministeriet kan ligeoverfor Kirkeierne ikke gaae videre, end der staaer i Loven, men den kan tilstede Lempelser deri, og derved vil det jo tage Hensyn til de utallige Forskjelligartetheder, der findes Sted, f. Ex. mellem en Kirke paa Heden og en Kirke i en stor Kjøbstad. Men netop fordi Ministeriet har i Lovens Bestemmelser maattet tage Hensyn til forskjelligeartede Forhold, som ikke kunne ordnes særlig for forskjellige Steder, netop derfor har det været af Vigtighed at forbeholde Ministeriet Ret til at gjøre Afvigelse.

Der staaer i § 1, at Ministeriet kan fritage for det aarlige Syn. Den ærede Rigsdagsmand har allerede gjort opmærksom paa enkelte Undtagelser i denne Henseende. Der gives Kirker, som f. Ex. Næsilde Domkirke, som paa ingen Maade kunne vedligeholdes i Henshold til den Betænkning, som et saadant aarligt Syn kunde afgive, og mange af de kjøbenhavnske Kirker ere heller ikke undergivne et saadant aarligt Syn, men ere undergivne særlige Bestemmelser. Det vilde ogsaa være besynderligt, at et Syn, foretaget af en meget sagkyndig Mand, skulde kunne forkastes af et Syn, bestaaende af Folk, der vare langt mindre bygningsskyndige. Jeg tilstaaer, at jeg er gaaet langt videre i min Tanke med Hensyn til den